

GAZDÁLKODÁSI KÉZIKÖNYVEK

ELEKTRONIKUS SZÁMLA ÉS ONLINE SZÁMLA

 SALDO
Budapest, 2020

Szerző:
Czöndör Szabolcs

Sorozatszerkesztő:
Kökényesiné Pintér Ilona

ISBN 978-963-638-587-3
ISSN 2416-2310 (Tanácsadói könyvek)
ISSN 1788-3245 (Gazdálkodási kézikönyvek)

Kiadja a SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt.
Felelős kiadó: dr Balogh Ákos a SALDO Zrt. vezérigazgatója
A SALDO Kiadó az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők
Egyesülésének tagja

© A Saldo Kiadó valamennyi kiadványa szerzői jogvédelem alatt áll.
E kiadvány bármely részének sokszorosítása, bármilyen adatrendszerben való
tárolása (papír, elektronikus stb.) a kiadó előzetes írásbeli engedélye nélkül tilos!

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐSZÓ	5
ELEKTRONIKUS SZÁMLA	7
MI AZ ELEKTRONIKUS SZÁMLA?	8
ELEKTRONIKUS SZÁMLA KIÁLLÍTÁSA	10
ELEKTRONIKUS SZÁMLA BEFOGADÁSA	17
ARCHIVÁLÁS	20
Koncepcionális változás.....	20
Elektronikus aláírás időbélyeg nélkül	21
Zárt rendszerű megőrzés új szabályai	23
Adatszolgáltatáson alapuló számlamegőrzés	25
EDI számlák megőrzése.....	27
PDF lehet-e elektronikus számla?.....	28
Archiválási szolgáltató megbízása	28
Új archiválási rendelet hatályba lépése	30
ELEKTRONIKUS SZÁMLA A KÖNYVELÉSBEN	31
ELEKTRONIKUS SZÁMLA A KÖZBESZERZÉSEKNÉL	33
Az ajánlatkérőnek mikor kell befogadnia az elektronikus számlát?.....	34
Hogyan kell feldolgozni az elektronikus számlát?	35
Kinek kell archiválnia az elektronikus számlát?.....	35
ELEKTRONIKUS SZÁMLA ALTERNATÍVÁI	36
Elektronikus másodpéldány	36
Elektronikus másolat.....	37
Elektronikus nyugta	39
MILYEN A JÓ ELEKTRONIKUS SZÁMLÁZÁSI RENDSZER?	40
Számlázó program választás	40
Zárt rendszer kialakítása	43
Ügyviteli rendszer kockázata	45
Számlázási ökoszisztéma	46
Mindent a vállalkozásnak kell csinálnia?.....	47
Hogyan tudom a partnereimet ösztönözni?.....	49
Hogyan lehet gyorsan áttérni elektronikus számlázásra?	49
ONLINE SZÁMLA	52
ADATSZOLGÁLTATÁSI KÖTELEZETTSÉG SZABÁLYOZÁSA	53
Adatszolgáltatásra kötelezett vállalkozások.....	53
Adatszolgáltatásra kötelezett számlák	54
Adatszolgáltatásra kötelezett számlaadatok.....	55
Adatszolgáltatás módszere.....	59

ADATSZOLGÁLTATÁS EGYÉB KÉRDÉSEI	61
Adatexport.....	61
Számlázó program bejelentési kötelezettség.....	62
Számlázó program dokumentációja.....	63
Szankció.....	64
JELLEMZŐ ADATSZOLGÁLTATÁSI PROBLÉMÁK	65
Adatszolgáltatási funkció hiánya.....	66
Jogilag nem teljesült adatszolgáltatás.....	67
Adatszolgáltatás nem megfelelő elhelyezkedése.....	68
Adatszolgáltatási rendszer nem megfelelő kialakítása.....	70
Adatszolgáltatás elmaradása.....	71
Hiányos adatszolgáltatás.....	73
Számlától eltérő adattartalmú adatszolgáltatás.....	74
Módosító számla adatszolgáltatási problémái.....	74
Hibás adatszolgáltatás javítása.....	76
Üzemszünet.....	77
Milyen a jó adatszolgáltatási rendszer?.....	78
ADATSZOLGÁLTATÁS 2.0	80
JOGSZABÁLYI VÁLTOZÁSOK AZ ADATSZOLGÁLTATÁSBAN	83
Adatszolgáltatás értékhatárjának eltörlése.....	84
Adatszolgáltatás kiszélesítése.....	86
Gyakori kérdések az értékhatár eltörlése kapcsán.....	87
JOGSZABÁLYI VÁLTOZÁSOK KIHÍVÁSAI	89
Nem vállalkozási célú számla.....	89
Kézi számlatömb használata.....	90
Könyvelés digitalizációja.....	93
Magánszemély adatok.....	94
ADÓHIVATALI SZOLGÁLTATÁSOK	96
Adatszolgáltatás lekérdezése.....	96
Adóhivatali számlázóprogram.....	97
Adószám lekérdezési funkció.....	98
Szoftverfejlesztők támogatása.....	100
Adatszolgáltatás statisztika.....	101
HIVATKOZOTT JOGSZABÁLYOK	102
FOGALOMTÁR	103

ELŐSZÓ

A gyakran változó jogszabályi környezetben a számlázás világa nagyon sokáig egy viszonylag nyugodt terület volt, nagyon jelentős változások viszonylag ritkán történtek az elmúlt években, évtizedekben. A számlázó szoftver fejlesztők is ahhoz voltak nagyon sokáig hozzá szokva, hogy egy-egy év végi jogszabályi változást kell csupán implementálniuk, nem nagyon voltak jelentős változások.

A digitalizáció azonban ezt a bizonylatot sem kerülte el. Az elmúlt néhány évben jelentősen megváltozott a számlát kiállító rendszerek működése, valamint az is, ahogyan a számláról, mint bizonylatról gondolkodunk. Amennyiben megnézzük az elmúlt 20 évet, egyre gyorsuló változásokat látunk. Az elektronikus számla lehetősége 2004-ben jelent meg a jogszabályi környezetben. Ekkor még inkább a kísérletezések időszaka volt, nagyon lassan kezdett terjedni az elektronikus számla. A 2013-ban hatályba lépett elektronikus számlázással kapcsolatos irányelvi változásoknak¹ bár volt nagyon jelentős közösségi hatása, de ez Magyarország tekintetében nem volt átütő jelentőségű.

A 2018-as év volt egy jelentős fordulópont. Amennyiben megnézzük a 2018. július 1-jén hatályba lépett számla adatszolgáltatást, az elektronikus számlák őrzési szabályainak több mint 10 év utáni jelentős átalakulását, akkor egyfajta számlázási forradalom kezdetéről beszélhetünk. Egy olyan forradalomról, mely még a napjainkban is tart, és még nem lehet tudni milyen kihatásai lesznek más bizonylatokra, vagy az élet más területére.

A számla adatszolgáltatási rendszer egy általános standardizációs lépés volt. Az adóhivatal megalkotott egy számla standardet, melynek az alapja az Áfa törvény volt. Éppen ez a standard és annak kötelező használata hiányzott az elmúlt évtizedekben ahhoz, hogy automatizált számla feldolgozási rendszerek tudjanak kiépülni.

Az adatszolgáltatást úgy kell elképzelnünk, mint egy formaválogató játékot. Amennyiben a kockát a négyszögletes formába, a csillagot a csillag formába helyezzük, akkor megoldottuk a feladatot. Az adatszolgáltatási rendszer is ezt az egyszerű elvet használja. Amennyiben a számlánk belefér a jogszabályi keretekbe – és technikailag is megfelelően van kialakítva – akkor gyorsan megoldottuk a feladatot. Amennyiben számlával egy tekintet alá eső okiratot állítunk ki, akkor egy másik formát kell alkalmaznunk, melynek egy másik nyílásba kell beleférnie. Ha van nálunk egy háromszög, de a játéknak nincs háromszög alakú nyílása, akkor azt sehogy sem fogjuk tudni bejuttatni.

A fenti analógiát a gyakorlatban is sokszor tapasztaljuk, amikor nem megfelelő adatszolgáltatást látunk magunk előtt. Amennyiben a számla adattartalma nem megfelelő, akkor arról nem lehet feltétlenül sikeres adatszolgáltatást teljesíteni. Ugyanakkor digitális

¹ Tanács 2010/45/EU irányelve

eszközzel beszélünk, melynek egy jelentős részét képezi a digitális csatorna, ezért annak is megfelelően kell kialakításra kerülnie.

A számla kiállítása ugyanakkor már nem nevezhető gyerekjátéknak, mint ahogy a korábbi években sem volt az. Egy nagyon komplex jogszabályi háttérrel kell szembenéznünk ahhoz, hogy a számlakiállítást, mint feladatot meg tudjuk oldani. A vevői oldalon pedig azért fontos, mivel az adólevonási jognak egy nagyon fontos kelléke a megfelelő adattartalmú számla rendelkezésre állása.

Az elektronikus számla az adatszolgáltatási rendszerhez viszonylag lazán kapcsolódik. Talán éppen az adatszolgáltatás folyamatos bővülésével, az új digitális megoldások kialakításával 2018-tól jelentős változásokat figyelhetünk meg ezen a területen is.

A jogszabályi rendelkezések és a gyakorlati elvárások között már egyre kisebb a különbség. Ugyanakkor fontos figyelembe vennünk, hogy az alapkövetelmények tekintetében a jogszabály nem változik, és a közeljövőben sem várható annak megváltozása. Az alapkövetelmények mind számla kibocsátás, mind számla megőrzés kapcsán egy olyan keretet szabnak nekünk, mely kereten belül nagyon sok megoldás kialakítható. És éppen ebben állt a 2013-ban hatályba lépett irányelvi változás, hogy nem technológiákat, hanem kereteket alkosson.

Nem feltétlenül a jelen megoldásaiból kell kiindulnunk. Az elektronikus számla technikai megvalósítási lehetőségei jelentős átalakuláson mennek még keresztül a következő néhány évben. A jogszabály jó kereteket ad nagyon sok innováció számára. A jelenleg általánosan használt elektronikusan aláírt számlakép e-mailen történő továbbítása továbbra is megmarad, ugyanakkor lehetőség van ettől gyökeresen más technológiák alkalmazásának is. A mobil technológia számlázásba való betörésével érdekes műszaki megoldások elé fogunk nézni a következő években. Mint ahogy az elektronikus számla továbbítási megoldások sem feltétlenül fognak leragadni az e-mail technológiánál.

A jövőben a legizgalmasabb technikai megoldások azok lesznek, melyek a két területet, az elektronikus számlázást és a számla adatszolgáltatást együttesen tudják kezelni. A teljes számlázási ökoszisztémát átgondolva hatékonyabbá tudják tenni a vállalkozások, könyvelők, adótanácsadók, adóhivatal feladatainak ellátását. Csak rajtunk áll, hogy ennek a változásnak a nyertesei vagy vesztesei leszünk.

Ez a könyv egyfajta kalauz ebben a gyorsan változó világban. A jogszabályi keretek ismertetésén, a lehetőségek bemutatásán túl nem a tanácsadás, hanem a megfelelő kérdések felvetése a fő cél. A könyv írásakor törekedtem arra, hogy a jelenleg ismert összes lényeges problémát körül járjam az elektronikus számlázás és számla adatszolgáltatás világában. De ahogyan ez a világ is változik, azzal a problémák köre is változik.

A könyv 2020 március 29-én hatályos jogszabályok alapján készült.

ONLINE SZÁMLA

A számla adatszolgáltatási kötelezettség bár még csak 2018. július 1-jén lépett hatályba, azóta már számos vállalkozás számára a mindennapi tevékenységük részévé vált. A számla kiállítási tevékenység következtében előállt adatszolgáltatás, valamint annak ellenőrzése jó esetben nem kell, hogy nagy kapacitást lekötő tevékenységként jelenjen meg. Ugyanakkor a világ nem tökéletes, így számos számlázó program, vagy annak használata sem mindig tökéletes. Így előfordulhatnak adatszolgáltatási problémák, melyet jó esetben felfedez a vállalkozás és a jogszabályi határidőn belül javít.

Az adatszolgáltatási kötelezettség a jövőben komoly változások előtt áll. Egyrészt az értékhatár eltörlése, másrészt az adatszolgáltatás kibővítése számos vállalkozás számára okozhat kihívásokat. Az értékhatár eltörlésével a jelenleg adatszolgáltatásra nem kötelezett vállalkozások számára keletkezik egy újfajta kötelezettség, a számlák kibővítése pedig a vállalkozásokat mindenképp új digitális stratégiák megfogalmazására kényszeríti.

A jogkövető adózók számára az adatszolgáltatás első lépésben költséget jelent, a jogkövetés ára növekszik. Ugyanakkor az adatszolgáltatás nem csupán kötelezettség, hanem lehetőség is arra, hogy a vállalkozás a folyamatait hatékonyabbá tegye. A számla feldolgozás adatszolgáltató rendszeren keresztüli automatizálása az ilyen megoldások közé tartozik.

A jogszabály ugyanakkor kizárólag a számlák esetében kötelezi a vállalkozásokat adatszolgáltatásra. A nyomtatvány alapú nyugta kibocsátásánál nincs adatszolgáltatási kötelezettség. Így a vállalkozásoknak érdemes azt is számításba vennie, amennyiben a jogszabály alapján nincs számla kiállítási kötelezettsége, a vevő nem kér számlát, ugyanakkor valamilyen technikai akadály miatt nem tud sem számlázó programot alkalmazni, és mobil applikáción keresztül sem képes számlázni, akkor még mindig egy értelmes választás lehet a kézi nyugtatömb használata.

Gyakori kérdések az értékhatár eltörlése kapcsán

A jogszabályi rendelkezések értelmezésekor számos kérdés merül fel. Nem mindig tűnik egyértelműnek egy-egy könyvelő vagy társaság részére, hogy a változó jogszabályi követelményeknek hogyan tud eleget tenni. A következő lista a gyakori kérdéseket foglalja össze.

Kérdés	Válasz
<i>Magánszemélynek kiállított számláról lehet-e adatot szolgáltatni 2020. július 1-től?</i>	Nem lehetséges, kizárólag belföldi adóalany vevőnek kiállított számláról van adatszolgáltatási lehetőség és kötelezettség. A magánszemélyeknek kiállított számláknak 2020. július 1-jét követően sem szabad az adóhivatali rendszerbe beküldeni. 2021. január 1-től ugyanakkor ez kötelezettség lesz, azonban a magánszemély vevő nevét, címét nem szabad szerepeltetni az adatszolgáltatásban. Ebből következik, hogy az egyéni vállalkozó és magánszemély elkülönítésre hosszú távon szükség lesz.
<i>Nulla forint áthárított adót tartalmazó ügyletről lesz-e adatszolgáltatási kötelezettségem?</i>	Az adatszolgáltatási kötelezettség nem függ az adó összegétől 2020. július 1-jét követően. Az értékhatár nem csökkentésre, hanem eltörlésre került, így az áthárított adót nem tartalmazó ügyletről is van adatszolgáltatási kötelezettség.
<i>Fordított adózású ügyletről 2020. július 1-től lesz-e adatszolgáltatási kötelezettségem?</i>	A fordított adózású ügyletről kiállított számla nem tartalmazhat sem adómértéket, sem pedig adó összeget. Ugyanakkor ha a számla befogadója belföldi adóalany (belföldi fordított adózású a számla), akkor van adatszolgáltatási kötelezettség.
<i>Mentes ügyletről kiállított számla esetében van-e adatszolgáltatási kötelezettségem?</i>	Amennyiben belföldi adóalany a vevő, akkor van adatszolgáltatási kötelezettség. Az adatszolgáltatás független a számlában szereplő adó összegétől.
<i>Tárgyi mentes értékesítés esetén is köteles vagyok adatot szolgáltatni?</i>	Tárgyi mentes tevékenység esetén alapvetően elegendő a számviteli bizonylat kibocsátása. Ez alól kivételt képeznek azok a tevékenységek, melyet az Áfa törvény 2020. július 1-jétől számlaadási kötelezettség alá sorolt (pl. egészségügyi szolgáltatás, egyéb oktatási tevékenység, fogorvos, fogtechnikus stb.). Amennyiben nincs számlaadási kötelezettsége a vállalkozásnak, ennek ellenére mégis megtörténik a számla kiállítása, akkor lehet számolni az adatszolgáltatási kötelezettséggel.

Kérdés	Válasz
<i>Megmarad-e a 65M lap?</i>	A belföldi összesítő jelentés 2020. július 1-jét követően sem szűnik meg. Ugyanakkor az értékhatar eltörlésével párhuzamosan az összesítő jelentésnek tartalmaznia szükséges az összes befogadott és az adott időszakban levonásba helyezett számláknak a jellemző adatait, függetlenül az abban szereplő adóösszegetől.
<i>Adószámmal nem rendelkező társasháznak kiállított számláról van-e adatszolgáltatási kötelezettségem?</i>	2020. július 1-től még nincsen. Amennyiben a társasháznak nincs adószáma, akkor gazdasági tevékenységet sem végez, így nem minősül belföldi adóalannak. Ugyanakkor 2021. január 1-től már ki fog terjedni ezekre a számlákra is az adatszolgáltatási kötelezettség.
<i>Kézi nyugta kiállítása esetén van-e adatszolgáltatási kötelezettségem?</i>	Nincs, a jogszabály kizárólag számlára írja elő az adatszolgáltatási kötelezettséget. Nyugtáról technikailag sem lehet érvényes adatszolgáltatást adni.
<i>Amennyiben az értékesítést pénztárgépben rögzítem, akkor mentesülök a számla adatszolgáltatás alól?</i>	Az Áfa törvény alapján az értékesítésről vagy számlát, vagy pedig nyugtát kell kiállítani. Tehát nem szükséges a kiállított számla összegét a pénztárgépben is rögzíteni. Ugyanakkor a gyakorlatban előfordul, hogy kiállításra kerül gépi nyugta és számla is. Ebben az esetben a pénztárgépi rendszerbe megérkezik a nyugta bizonylat adatai, de a számlára is van adatszolgáltatási kötelezettség. Nem minősül ez kétszeres adatszolgáltatásnak, mivel a jogszabály nem ügylethez, hanem bizonylathoz köti az adatszolgáltatási kötelezettséget.
<i>KATA hatálya alá tartozó egyéni vállalkozóként, aki Áfa szempontjából alanyi mentességet választott hogyan érint a számla adatszolgáltatási kötelezettség?</i>	Az Áfa törvény adóalanyi fogalmába minden gazdasági tevékenységet végző személy és társaság beletartozik. Az adatszolgáltatás oldaláról nincs jelentősége a gazdasági tevékenység végzésének formájának, valamint az Áfa elszámolás választásának. Tehát Áfa adóalannak minősül az alanyi mentességet választó egyéni vállalkozó is.
<i>Végyszámla esetén hogyan kell teljesítenem az adatszolgáltatási kötelezettségemet?</i>	A jogszabály egyértelműsíti a választ: az előleg figyelembevételével adódó különbségről kell adatot szolgáltatni.
<i>Csak akkor kell adatot szolgáltatnom, ha tudom a vevő adószámát?</i>	A jogszabály nem vevői adószámhoz, hanem a vevő adóalanyi minőségéhez köti az adatszolgáltatási kötelezettséget. Amennyiben az értékesítő nem ismeri a vevőnek az adószámát, de előtte ismert, hogy adóalany, akkor is kell teljesítenie az adatszolgáltatást.
<i>Amennyiben csak július 1-től lesz adatszolgáltatási kötelezettségem, van-e lehetőségem az adatszolgáltatási rendszer kipróbálására?</i>	Az adóhivatal tesztkörnyezetet tart fenn, mely elérhető a következő weboldalon: https://onlineszamla-test.nav.gov.hu/ . A tesztkörnyezet elsősorban a fejlesztők számára került kialakításra, ugyanakkor bármely belföldi adóalany kipróbálhatja a funkcióit.

HIVATKOZOTT JOGSZABÁLYOK

E-számla irányelv	Tanács 2010/45/EU irányelve a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelvnek a számlázás szabályai tekintetében történő módosításáról
Héa. irányelv	Tanács 2006/112/EK irányelve a közös hozzáadottértékadó-rendszerről
Közbeszerzési e-számla irányelv	Az Európai Parlament és a Tanács 2014/55/EU irányelve az elektronikus számlázás közbeszerzésben történő alkalmazásáról
eIDAS rendelet	Az Európai Parlament és a Tanács 910/2014/EU rendelete a belső piacon történő elektronikus tranzakciókhoz kapcsolódó elektronikus azonosításról és bizalmi szolgáltatásokról, valamint az 1999/93/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről
Art.	2017. évi CL. törvény az adózás rendjéről
Áfa törvény	2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról
Közbeszerzési törvény	2015. évi CXLIII. törvény a közbeszerzésről
Számviteli törvény	2000. évi C. törvény a számvitelről
Archiválási rendelet	1/2018. (VI. 29.) ITM rendelet a digitális archiválás szabályairól
Elektronikus másolatkészítési rendelet	451/2016. (XII. 19.) Kormányrendelet az elektronikus ügyintézés részletszabályairól